

DANIEL
VIDAL RIBERO

FEM RAP!

QUÈ ENS APORTA EL RAP A L'AULA?

Adintrar-nos des d'un punt de vista didàctic a aquest estil, ens permet obtindre un ampli ventall de possibilitats de treball a l'aula com la creació de lletres, l'adequació amb la música, l'escolta, la interpretació, la utilització de software per crear bases, etc.

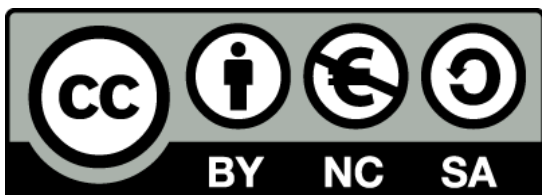

GENERALITAT
VALENCIANA
Conselleria d'Educació,
Investigació, Cultura i Esport

TOTS
A UNA
VELL

cefire

"Fem Rap!"

Elaborat per Daniel Vidal Ribero per al CEFIRE Artísticoexpressiu.
Subdirecció General de Formació del Professorat. Conselleria
d'Educació, Investigació, Cultura i Esport.

Baix llicència Reconeixement-NoComercial-CompartirIgual 4.0
Internacional.

vidal_danrib@gva.es

ÍNDEX

1. PER QUÈ RAP? Justificació.
2. INTRODUCCIÓ. Orígens i evolució.
3. LES LLETRES. Característiques musicals i literàries.
4. LES BASES MUSICALS. Creació, adequació i enregistrament.
5. AVALUACIÓ. Disseny i fases del projecte.
6. REFERÈNCIES

PER QUÈ RAP?

1 // JUSTIFICACIÓ

AVUÍ EN DIA, PRÀCTICAMENT TOTHOM, ESCOLTEM HABITUALMENT LES PARAULES RAP, HIP HOP, BREAKDANCE, PERÒ DE BEN SEGUR QUE NO SABEM D'ON VENEN I QUE VOLEN DIR ESTES PARAULES. EN AQUESTA CÀPSULA ANEM A APRENDRE ALGUNES COSES QUE ENS AJUDARAN A ENTENDRE MILLOR AQUEST FENOMEN PER PODER APRENDRE A CREAR LLETRES I BASES DE MÚSICA.

ABPA

- Utilitzar el rap dins d'un aprenentatge basat en projectes artístics ens permet endinassar-nos en un ampli ventall de possibilitats didàctiques i artístiques que fomenten la creativitat en tant i quant l'alumnat s'apropa a la creació literària i musical per crear un projecte artístic global a partir de la música rap.

INTRODUCCIÓ

2 // ORÍGENS I EVOLUCIÓ

Dècada dels 70: Jamaica - Bronx, Kool Herc i el naixement dels DJ.

Cap al 1970 vivia a Jamaica un adolescent de 15 anys anomenat Kool Herc, la seua passió per la música era increïble. La gent que vivia a Jamaica en aquells anys era molt humil i no podien comprar aparells per escoltar música a casa; unes festes al carrer amb música anomenades "Sound System" es posaren de moda en aquell temps i permeteren que gent humil com Kool pogués escoltar i ballar la música de moda a l'aire lliure.

Després d'assistir a moltes "Sound System", Kool decideix comprar-se el seu primer tocadisc i comença a fer en solitari les seues primeres festes, però un bon dia els pares de Kool li comuniquen que s'han de traslladar a Nova York per qüestions de treball. Les "Sound System" eren la seua vida a Jamaica i ara possiblement no en tornaria a fer, o tal vegada sí?

SOUND SYSTEMS

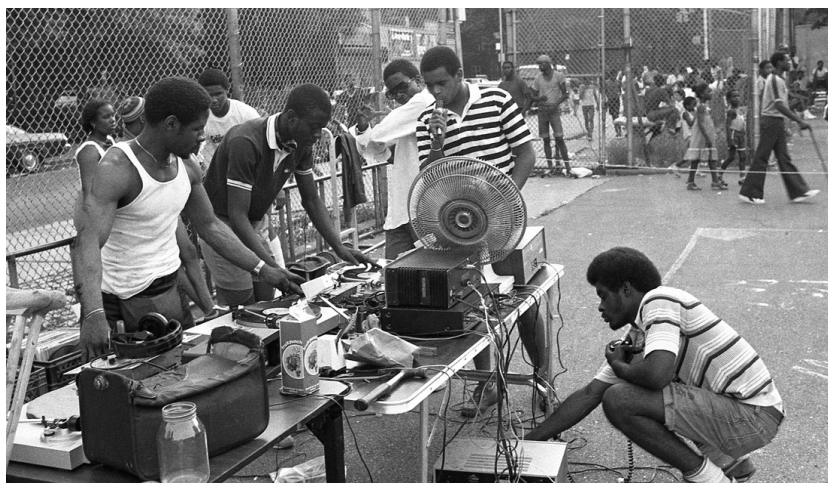
Eren furgonetes o cotxes amb aparells de música i grans altaveus, que anaven de lloc en lloc, a mode de discoteca mòbil, per tota Jamaica.

2 // ORIGENS I EVOLUCIÓ

Una vegada a Nova York, la família de Kool s'instal·là en un barri humil de les afores anomenat "Bronx". La delinqüència, les drogues i la violència estaven presents en barris pobres com aquest.

La passió que sentia Kool per la música va fer que començara a organitzar una espècie de "Sound Systems" allí al barri de Bronx. Estes festes, poc a poc es feren més importants, sobretot perquè econòmicament la gent que vivia en eixos barris no podia anar a les grans discoteques de moda situades al centre de Nova York, per tant ells mateixos es montaven la festa! En uns pocs anys al barri de Bronx hi havien un bon grapat de DJ que volien fer el mateix que Kool.

LA MÚSICA DISCO ERA LA QUE S'ESCOLTAVA EN TOTS ELS LLOCS PER EIXA ÈPOCA, ERA LA GRAN MÚSICA DE MODA, EN CANVI A LES FESTES DEL BRONX SONAVA UNA MÚSICA QUE VOLIA SER DIFERENT, EL "FUNK".

DJ

"Disc Jockey", traduït a la nostra llengua és la persona que juga amb els discs. Fins i tot Kool Herc es canvià el nom per "kool DJ Herc".

RECOMANACIÓ

Escolta en aquest enllaç eixa música que sonava al barri de Bronx en aquesta dècada dels 70 anomenada "funk", una música enèrgica, amb molta presència de solos instrumentals, sobretot de bateria i baix

2 // ORÍGENS I EVOLUCIÓ

El descobriment del "loop"

Després d'estar 3 anys al Bronx, Kool es donà compte que quan posava música funk en el seu tocadisc la gent no ballava en tota la cançó, sinó en determinades parts com ara les tornades o els solos de bateria, saxo, trompeta o qualsevol altre instrument.

Des d'aquell moment va decidir que ja no sols "punxaria" tota la cançó, sinó que agafaria fragments importants, com els que hem dit, i els repetiria moltes vegades. Com que un fragment durava molt poc, al voltant d'1 minut o 30 segons, el que va fer Kool es tindre dos discs exactament iguals per poder anar alternant-los en dos tocadiscs a fi de no tallar mai la música i fer-la més llarga, és a dir abans d'acabar el fragment d'un disc comença a sonar el mateix fragment en l'altre disc. Com que a la gent li agradava ballar en eixos fragments i demostrar les seues habilitats, els DJ tenien que allargar-los i allargar-los cada vegada més. Kool DJ Herc era tot un especialista en allargar eixos fragments.

AQUESTS FRAGMENTES
D'UNA CANÇÓ QUE ES
REPETIEN
CONSTANTMENT
S'ANOMENAREN
"LOOPS", EN
REFERÈNCIA A QUE
"DONAVA VOLTES
CONSTANTMENT" I LA
GENT QUE ELS
BALLAVA
"BREAKDANCERS",
BALLADORS D'UN
FRAGMENT DE
MÚSICA TRENCA
T DE
LA CANÇÓ.

2 // ORÍGENS I EVOLUCIÓ

L'aparició dels MC

Amb el pas del temps els DJ es trobaven sols a l'escenari on actuaven i decideixen acompanyar-se de la figura d'un presentador o "mestre de cerimònies" (MC) que en principi, s'encarregava de presentar al DJ i buscar la participació de la gent que estava escoltant-los amb frases com, "els de la dreta que alçen els braços" o "a la de tres tots menejant la cintura". Poc a poc eixes frases una mica "ridícules" començaren a allargar-se i allargar-se, a rimar-se i els presentadors es transformen en la figura del raper que tots coneguem avui. El primer DJ que va contractar a un presentador o MC va ser com no el nostre Kool DJ Herc.

LA UNIÓ ENTRE EL DJ I L'MC FORMA EL QUE AVUI CONEGUEM COM MÚSICA RAP, QUE SIGNIFICA "RHYTHM AND POETIC" O EL QUE ÉS EL MATEIX "RITME I POESIA".

Alhora que esta unió entre DJ i MC s'anava fent cada vegada més i més famosa, els presentadors començen a independitzar-se dels seus pares, els DJ, alguns fins i tot ja no els necessitaven, perquè amb els nous aparells tecnològics que estaven sorgint, com les caixes de ritmes -aparells que reproduïen ritmes- feien concerts sols. Ells posaven la veu i ja està, així de pas qui els contractara s'estalviava el sou del DJ.

RECOMANACIÓ

Un clar exemple és que el segell discogràfic Mercury va fer firmar a l'MC del Bronx Kurtis Blow un contracte discogràfic sense cap DJ, convertint-se així en el 1r raper que treballà en una companyia multinacional, arribant a fer fins i tot un anunci de la coneguda beguda Sprite. En aquella època veure un raper aparèixer en la televisió era algo sorprenent!

2// ORÍGENS I EVOLUCIÓ

La tècnica de l'Scratch

Però els DJ no es quedaren parats i decidiren seguir el seu camí sense la figura del presentador: es reunien en cases privades per assajar, feien festes ells sols i fins i tot celebraven vertaders enfrontaments entre ells per veure qui era el millor DJ. L'Scratch evolucionà en aquests encontres, és un tècnica pròpia dels DJ que consisteix en moure el disc de vinil cap avant i cap arrere per crear un efecte paregut al de ratllar el disc i que ben utilitzat ajuda a construir ritmes i frases melòdiques. Actualment ja no s'utilitzen quasi els discs de vinil, però hi han aparells amb dos plats per poder fer scratch de manera digital.

La cultura Hip Hop. Africa Bambaataa.

En eixos anys vivia al barri de Bronx un DJ anomenat Africa Bambaataa. Quan anava a l'escola, aconseguí que li donaren una beca per poder visitar el continent d'Àfrica que li serví per poder viure de primera mà la probressa, la fam, les malalties, etc. d'aquella gent africana. Quan tornà al Bronx decidí fundar una associació anomenada Universal Zulu Nation, encara vigent avui en dia.

AFRICA BAMBAATAA L'ANOMENÀ HIP HOP PERQUE EREN UNES PARAULES QUE ELL UTILITZAVA PER ANIMAR A LA GENT EN LES SEUS FESTES

CURIOSITAT

El 1977 Gran Wizard Theodore inventà l'Scratch d'una manera sorprenent: un bon dia estava en la seua habitació escoltant un disc i va sentir que sa mare el cridava des del pis de baix, va posar les mans sobre el disc de vinil per escoltar el que li deia i va observar com es produïen sons menejant lentament la mà.

2 // ORÍGENS I EVOLUCIÓ

Per tant, la principal diferència entre el rap i el Hip Hop és que el Hip Hop és la cultura a la què pertany el rap (DJ + MC), però també engloba altres elements com:

1. MC
2. DJ
3. BREAKDANCE
4. GRAFFITI

Dins del Hip Hop, també hi ha elements secundaris que conformen eixa cultura com el beatboxing (fer ritme amb la boca), la manera de vestir (roba ampla, collars grans), l'scratch, etc.

La dècada dels 80

El rap s'anava fent cada vegada i més més famós. La cançó d'un grup anomenat Rapper's Delight "The Suggarhill Gang" que tenia tres MC junts va tindre un èxit rotund en la dècada dels 80, Fins i tot en el nostre segle s'han fet versions d'aquest tema. Escolta'l i de segur que el recordes!

A mesura que la tecnologia musical avançà, començaren a fer-se gravacions electròniques amb caixes de ritmes, taules de mescles, etc. La cançó "Planet Rock" d'Àfrica Bambaataa és el primer tema de rap que agafa fragments d'una altra cançó ja feta; aquesta tècnica és coneix amb el nom de "sample".

En el 1982 GrandMaster Flash & the Furious Five, un grup format per un DJ i cinc MC composaren la cançó "The Message", considerada per alguns com el 1r tema de rap. La lletra d'aquest tema era molt diferent a tot allò que s'estava fent abans. Com bé diu el seu títol, va ser la primera cançó que pretenia transmetre un missatge.

NO T'OBLIDES!
El rap és l'element musical del Hip Hop, és a dir l'MC i el DJ.

RECOMANACIÓ

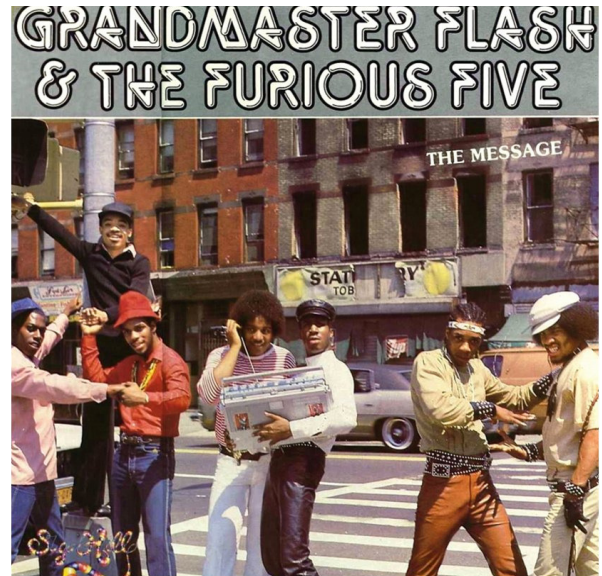
Avui molts rapers utilitzen el sample, agafant fragments d'altres cançons ja fetes. Aquesta eina és molt útil per a treballar a l'aula. Escolta el començament d'aquests exemples.

2 // ORÍGENS I EVOLUCIÓ

Seguint amb l'evolució del rap, ens trobem que a la gala d'entrega dels Premis Grammy del 1984, apareix Herbie Hancock i Gran Mixer DXT fent scratch per 1ª vegada en una televisió, aquest esdeveniment provocà que molta gent poguera veure aquesta tècnica i es fera cada vegada més famós en tot el món. Tots els DJ, ja no sols els del Bronx, volien intentar fer scratch.

El 1988 el tema de la sèrie de televisió "El príncep de Bel Air" protagonitzada per l'actor Will Smith guanyà el 1r gammy de rap, fôu algo sorprenent! recordem que aquesta música va nàixer en els anys 70 i 18 anys després ja començà a guanyar premis.

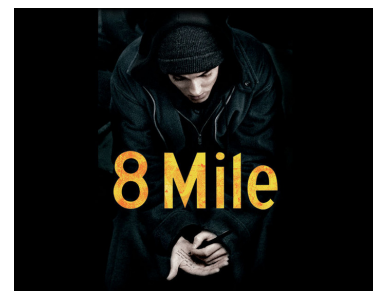

De la dècada dels 90 al s. XXI

El 1991, el grup Public Enemy canvià la concepció del rap, escrivint missatges més complexos, com ara la marginació de la gent de raça negra a Amèrica, la política, etc. Aquest rap ja començà a ser molt semblant al que avui escoltem a tot arreu. Durant els últims anys del s. XX, Tupac Shakur es convertí en el raper amb més discs venuts de tota la història del rap, reconegut fins i tot en el llibre Guinness dels Rècords amb 50 milions de còpies en EEUU i més de 80 milions en la resta del món. La seua mort és encara una incògnita, es creu que fôu assassinat per un fan que pensava que el rap era una música pròpia del Bronx i no s'havia de fer famosa. A partir de l'any 2000 Eminem és el raper que més importància té, fins i to la seua cançó "Lose Yourself" va guanyar un Oscar a la millor cançó, dins la pel·lícula "8 millas".

RECOMANACIÓ

Escolta el tema de la sèrie de televisió "El príncep de Bel Air" i observa com encara no és un rap com el que acostum a sentir hui en dia. Després escolta "Lose Yourself" d'Eminem i veuràs l'evolució pel que fa a la manera de rapejar.

2 // ORÍGENS I EVOLUCIÓ

EL RAP AL NOSTRE TERRITORI

Mentrestant la cançó “Suggarhill Gang” triomfava a Amèrica, Africa Bambaatta invetava el sample, l’scratch eixia en la televisió, un raper feia anuncis publicitaris i el rap començava a guanyar premis, a Espanya el rap arriba en eixos anys 80, a través dels soldats americans que estaven treballant en les bases militars, sobretot a la perifèria de Madrid. Quan escolten eixa música i volen imitar-la en castellà, naix una corrent de moda que s’allunya una mica del que era el rap i que caracteritza tota aquella època, però hem d’esperar fins el 1994 per escoltar el 1r disc de rap en espanyol fet pel grup “Club de los poetas violentos” ja amb una estètica més cuidada. A partir d’ací, el rap evoluciona molt ràpid de la mà d’artistes com El Chojín, SFDK, Nach, Violadores del Verso, La Mala Rodríguez o Porta, convertint-se en tot un fenomen social que reivindica amb lletres aspectes socials, polítics, sentimentals, etc.

Ací a València el grup “Rapsodes” van ser els primers en fer rap en valencià. Hui en dia, per sort, hi ha cada vegada més grups i rapers que inunden el panorama sonor del nostre territori: Herba Negra, sorgit dels antics Rapsodes, Zoo, Frida o els cantants Tesa o El Blüe.

NACH

**T
E
S
A**

ZOO

EL CHOJIN

RECOMANACIÓ

les lletres d'aquests rapers són una font didàctica per treballar amb el nostre alumnat. Escolta com a exemple "Dones" de Tesa i "Ángel" de Nach.

LES LLETRES

3 // CARACTERÍSTIQUES MUSICALS I LITERÀRIES

1. LA RIMA

Com bé saps, la rima és la base de qualsevol rap, per a que rimen dos paraules han de coincidir la vocal forta i la següent. Un rap està ben fet quant les paraules rimen de forma original. Hi han dos tipus de rima, la consonant i l'assonant. En la rima consonant coincideixen, després de la vocal forta, els mateixos sons, en canvi, en la rima assonant no coincideixen exactament. Les paraules que generalment rimen són, com veurem, les últimes de cada frase que escrivim.

Observa en els següents exemples com coincideix la vocal forta (en roig) i les vocals següents (en blau), tant de rima assonant, com de consonant.

RIMA CONSONANT	RIMA ASSONANT
CARA - RARA	CARA - CASTANYA

PROPOSTA D'EXERCICIS D'AULA

1. Proposar un grapat de paraules que rimen entre elles de diverses maneres i classificar-les en dos columnes segons el tipus de rima.
2. Encerclar en lletres de cançons de rap les paraules que rimen.
3. Llevar algunes paraules per a que, escoltant la lletra de la cançó, endevinen quina podria ser la paraula que rima i li podria anar bé, com en l'exemple:

Res del que passa és comparale a tu,
 la nostra eixida, homes i dones d'actes..... (impurs)
 tu eres rebel i consetida,
 res del que passa és comparable a tu. Passa la! (vida)
 (Zoo, Estiu)

A TINDRE EN COMPTE!

En el rap existeix un 3r tipus de rima més lliure que anem a anomenar "rima amagada", en principi aquesta rima no està ben feta, ja que la vocal tònica no coincideix en les dues paraules rimades, però com acaben igual sonen bé, per exemple, música i física o casa i cosa.

3 // CARACTERÍSTIQUES MUSICALS I LITERÀRIES

2. EL COMPÀS

El primer que cal saber és que no podem començar a escriure un rap sense ninguna coherència. El rap és una manifestació musical, per tant cal que tinga un ordre. Com pràcticament tota la música moderna, el rap utilitza com a base musical el compàs de 4/4 fortament marcat per la bateria i acompanyat per un loop melòdic que es reconeix fàcilment i que sol durar 2 o 4 compassos repetits constantment.

PROPOSTA D'EXERCICIS D'AULA

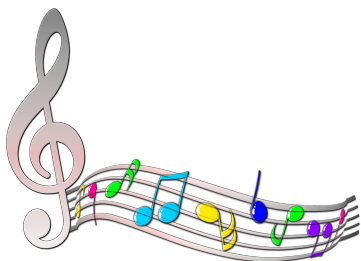
1. Separar compassos en una partitura en 4/4 on no hi han barres de compàs.
2. Treballar els colps forts i suaus de la bateria.
3. Escoltar bases de rap per veure quants compassos té el loop.

3. L'ESTRUCTURA

Un rap s'estructura en estrofes, blocs de 4 frases. Cada frase pot tindre 1 paraula, 4 paraules, 6 paraules o més i, com hem dit, acaba en la paraula que ha de rimar, i s'adequa, per regla general, a 4 colps de música, és a dir a un compàs de 4/4, sent l'últim colp el de l'última paraula rimada.

Les estrofs sempre rimen per parelles, tenim 4 possibilitats:

A A A A // A A B B // A B A B // A B B A

RECOMANACIÓ!

Escolta la base del rap "Lose Yourself" d'Eminem i observa com el seu loop de guitarra dura 2 compassos que van repetint-se.

ADVERTÈNCIA!

ÉS POC HABITUAL QUE LES LLETRES DE RAP QUE BUSQUEM A INTERNET ESTIGUEN SEPARADES PER ESTROFES, PER TANT HEM DE FER EIXE TREBALL D'ESTRUCTURACIÓ PER POSAR UNA MICA D'ORDRE QUAN LES PRESTEM A L'ALUMNAT.

3 // CARACTERÍSTIQUES MUSICALS I LITERÀRIES

Una vegada ja sabem el que són les estrofes, ja sols ens falta saber quantes estrofes formen un rap, és a dir quina és l'estructura general d'un rap, doncs bé, no hem parlat de la "tornada", que com bé saps és la part d'una cançó que és repeteix; en la tornada és sol dir allò que cal remarcar perquè vertaderament és el missatge que vull que arribe amb més claredat, en molts raps es cantat fins i tot per un cor. Per a fer-la es segueix la mateixa estructura que una estrofa, és a dir 4 frases que és solen repetir consecutivament i que reapareixen al llarg de la cançó, ja que és la part més important. L'estructura general d'un rap sol variar en cada cançó, però una ben típica podria ser la següent:

4 ESTROFES
TORNADA (X2)
4 ESTROFES
TORNADA (X2)
2 ESTROFES
TORNADA (X2)

PROPOSTA D'EXERCICIS D'AULA

1. Escoltar lletres de rap i veure com cada frase són 4 colps de bateria (1 compàs).
2. Posar bases de rap, i cada alumne ha de dir una paraula en el 4t colp del compàs amb o sense rima.
3. Fer frases soltes i rapejarles portant un ritme de 4 colps amb instruments de percussió.
4. Fer estrofes per grups o parelles sobre temàtiques diverses, amb els 4 tipus de rima. Dins del grup, uns fan A i altres B.
5. Buscar lletres a Internet i ordenar-les per estrofes.
6. A partir de lletres de rap veure com rimen les estrofes i analitzar l'estructura general.

RECOMANACIÓ!

Alhora de rapejar les lletres, cal buscar diverses entonacions en la veu, pujades, baixades, exclamacions, algun silenci, però el més important és quadrar les frases en els 4 colps d'un compàs, dient l'última paraula de la frase més o menys en el 4t colp!

LES BASES MUSICALS

4 // CREACIÓ, ADEQUACIÓ I ENREGISTRAMENT

Amb les eines per poder fer lletres de rap, és l'hora d'adinar-nos en la creació de bases musicals. Depenent del nivell educatiu i del tipus de projecte que duem a terme en l'aula podem optar per diverses possibilitats, però sempre hem de tindre en compte l'estructura de la lletra creada, ja que d'ella dependrà la durada i estructuració de la base musical que l'acompanye.

1. UTILITZACIÓ DE BASES EXISTENTS

Hi han gran quantitat de pàgines web que ens ofereixen bases per a ús lliure fetes per productors. Si volem adequar una lletra creada pel nostre alumnat a alguna d'aquestes bases, haurem de recórrer a un software específic que ens permeti obrir-la, retallar-la segons la durada de la nostra lletra i poder enregistrar la lletra creada pel nostre alumnat. És convenient que li posem l'efecte de fade out al final per a que la base no acabi bruscament i hem de tindre en compte que la lletra comença sempre en l'entrada de la bateria, ja que pot haver alguna introducció inicial.

A la web <https://pistas-hiphop.com> trobaràs moltes bases de rap lliures. Punxant en la base seleccionada pots accedir a Youtube i descarregar-la amb qualsevol convertidor de vídeo de youtube a audio mp3 online. Per a que hi haja una coherència estètica s'haurà de seleccionar una base adequada atenent a la temàtica de la lletra.

SOUNDATION STUDIO

Aquest programa secuenciador és de lliure accés i ens permet el treball online, sense dependre de l'ordinador o dispositiu que l'utilitzem. Tot els treballs que fem es guardaran al mateix programa. Per entrar, tan sols t'has de registrar amb un compte de correu electrònic o amb el teu compte de Google o Facebook. Aconsellem el navegador de Google Chrome per a la utilització del programa.

RECORDA QUE CADA FRASE ESCRITA EN UNA LLETRA DE RAP EQUIVAL A UN COMPÀS DE 4/4. SI TINC UNA LLETRA DE 4 ESTROFES I UNA TORNADA QUE ES REPETEIX, LA MEUA BASE HA DE TINDRE 24 COMPASSOS.

VÍDEO DEMOSTRATIU 1

Per veure com accedir al programa Soundation Studio i importar una base per a la nostra lletra consulta el següent vídeo.

4 // CREACIÓ, ADEQUACIÓ I ENREGISTRAMENT

2. CREACIÓ DE BASES AMB INSTRUMENTS D'AULA

Fer bases amb instruments d'aula pot resultar una experiència didàctica molt enriquidora. Ja em parlat que les bases de rap estan formades per la presència notòria d'un loop de 2 o 4 compassos en 4/4 que es repeteix constantment sobre una base de bateria. Qualsevol tema musical ja creat que treballem a l'aula es pot reconvertir en un loop per a crear la nostra base musical i per què no? podem donar l'opció a l'alumnat per crear eixe loop del nostre tema. Amb un loop creat pels instruments que considerem i una base de bateria, podem crear diverses línies melòdiques addicionals, fetes per altres instruments d'aula amb una harmonia senzilla.

Aquesta base musical està formada per loops de 2 compassos. El xilòfon soprano porta la melodia principal i la resta acompanyen. Si treballem i creem una lletra conjunta a l'aula on cada grup faja una estrofa, després podem acompanyar-la amb una base feta amb instruments d'aula. La durada de la base sempre estarà relacionada amb l'extensió de la lletra. Al portar cada instrument un loop de 2 compassos podem jugar amb ells i fer més o menys instruments depenent de les estrofes o tornada, introduccions, finals, etc.

The musical score is written in 4/4 time and consists of five staves. The first staff is for the Soprano Xylophone, showing a melodic line. The second staff is for the Alto Xylophone, showing a rhythmic pattern. The third staff is for the Soprano Metallophone, showing chords. The fourth staff is for the Alto and Bass Metallophone, showing chords. The fifth staff is for the Bass Xylophone, showing a rhythmic pattern.

Arranjament fet per Daniel Vidal

L'ENREGISTRAMENT

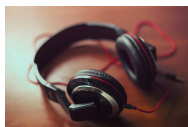
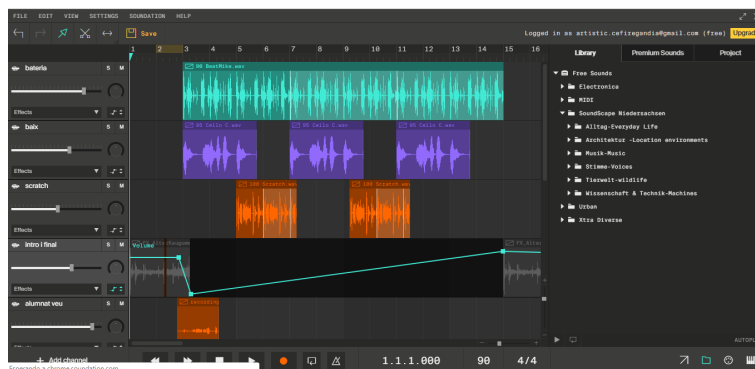
Una opció per a fer un bon enregistrament quan optem per aquesta opció és enregistrar la base feta amb els instruments d'aula amb els aparells que disposem, gravadores, micròfons, mòbils, etc. i importar eixa base al Soundation Studio per després enregistrar sobre ella la/les veus de l'alumnat que rapejen la cançó, simplement connectant un micròfon amb cable minijack a l'entrada del nostre ordinador, posant uns auriculars i prenent el botó d'enregistrament per a que ens cree una pista amb la veu com hem vist al vídeo demostratiu anterior.

4 // CREACIÓ, ADEQUACIÓ I ENREGISTRAMENT

3. CREACIÓ DE BASES AMB SOFTWARE

Crear bases amb un software específic és l'opció més complexa, però alhora més creativa, sobretot per a l'alumnat dels últims cursos de Primària i Secundària. Per a crear bases amb aquest recurs necessitem programes anomenats secuenciadors que permeten el treball per pistes i una sèrie de loops preexistents.

El secuenciador Soundation Studio té l'avantatge de tindre incorporats una quantitat considerable de loops de diversos instruments (Library). A més, com hem vist abans, podem importar altres loops lliures o fragments d'àudio d'altres pàgines com looperman, que ens permeten filtrar fins i tot per instruments o gèneres amb un registre previ.

PER SABER MÉS...

Per enregistrar les veus de l'alumnat rapejant les seues lletres amb més qualitat necessitem un micròfon de condensador amb un peu de micro i una aranya per subjectar-lo connectat per un cable XLR a una targeta de so externa que ens permet tindre varies entrades i eixides d'àudio connectada per USB a l'ordinador on tenim el programa i uns auriculars per poder escoltar la base. Gràcies a la democratització d'aquestos aparells els últims anys, podem adquirir-los per a la nostra aula a un preu molt econòmic!

Per fer la base amb els loops hem d'arratrar de la llibreria aquells que considerem oportuns fins el compàs que siga, dependent de la lletra, com hem dit abans. Per fer una bona base caldria combinar un loop d'un instrument protagonista, un de bateria, un de baix, un d'scratch i aquells que considerem dependent de la nostra creativitat. També podem afegir efectes i moltes altres coses experimentant amb el programa. Aquest manual i el vídeo t'ajudaran!

VÍDEO DEMOSTRATIU 2

Per veure un exemple de com fer una base amb Soundation Studio consulta el següent vídeo.

AVALUACIÓ

5 // DISSENY I FASES DEL PROJECTE

Quan parlem de projectes artístics, hem de tindre en compte el procés de creació del mateix a través de les fases que hem dissenyat prèviament, doncs l'avaluació de les activitats fetes en aquestes fases, així com el possible producte final conformaran la nostra avaluació.

Partint d'aquest material que us hem presentat, cada docent, depenent de la seua realitat a l'aula pot crear un projecte de música rap a mida. Les tres fases generals que conformarien el projecte, amb uns possibles instruments d'avaluació serien:

1. Orígens i evolució de la música rap: elaboració de qüestionaris o exposicions orals per grups (rúbrica d'exposició).
2. Creació de la lletra: realització de diversos exercicis (com els que hem proposat a l'apartat 3) recollits en un porfoli d'aula o entrega d'una lletra final (treball).
3. Creació de la base musical: podem avaluar la interpretació de la lletra amb la base musical o la creació de la base amb el software, amb rúbriques on consten els paràmetres a avaluar (adequació música-lletra, volums adequats, utilització variada de loops...).

La consecució i avaluació d'aquestes tres fases ens portarien al producte final, en el nostre cas, un rap creat pas per pas pel nostre alumnat. Per divulgar el producte podríem recopilar tots els raps i fer una espècie d'exposició al nostre centre, exposar les lletres, o per què no? fer un videoclip amb una lletra que escollim!

REFERÈNCIES

Álvarez G. (2007). Hip Hop más que calle. Buenos Aires: Era naciente.

El Chojin i Reyes, F. (2010). Rap 25 años de rimas. Barcelona: Viceversa.

Luengo, A. (2007). El hip hop está de moda. Eufonía. Didáctica de la Música, 40, 61-73.

Pray Doug (2001). Scratch [DVD]. Estados Unidos: Intermedia Films and Ridgeway Entertainment. Distribuido por Lauren Film.

